

Kielce, dnia 29 czerwca 2021 r.

WK.60.20.2021

Pan Marek Madetko

Dyrektor

Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3

im. Płk. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka”
w Busku-Zdroju

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹, w związku z § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania² przeprowadziła w **Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 im. Płk Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” w Busku-Zdroju** (dalej Szkoła) w okresie od 8 do 23 kwietnia 2021 r. problemową kontrolę wybranych zagadnień gospodarki finansowej jednostki. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 28 maja 2021 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Szkoły. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

1. W zarządzeniu nr 18/2017 z dnia 31.12.2017 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania i opłat za posiłki w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Busku-Zdroju Dyrektor Szkoły nie określił wysokości opłat za posiłki, ponoszonych przez rodziców/opiekunów prawnych, jak również nie udokumentował wymogu porozumienia treści zarządzenia z organem prowadzącym, wbrew wymogom nałożonym art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³.

Z ww. zarządzenia wynika, że dzieci uczęszczające do Szkoły mają możliwość korzystania z wyżywienia obejmującego jeden posiłek dziennie, a posiłki dostarczane są przez zewnętrzną firmę cateringową. Natomiast opłaty i szczegółowe warunki korzystania ze stołówki szkolnej określa porozumienie zawarte pomiędzy rodzicem a szkołą.

Stosownie do art. 106 ust. 3 Prawa oświatowego warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłki, ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2004 r. Nr 167, poz. 1747

³ Dz. U z 2021 r. poz. 1082 ze zm., dalej Prawo oświatowe

2. Od rodziców uczniów korzystających w Szkole z posiłków dostarczanych w formie cateringu pobierano opłaty, obejmujące koszty przygotowania i dostarczenia tych posiłków, co było działaniem nieprawidłowym i stanowiło naruszenie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe.

W latach 2018 – 2020 wykonawcą usługi cateringowej, obejmującej przygotowanie i dostarczanie jednodaniowych posiłków dla uczniów placówek oświatowych Gminy Busko-Zdrój, w tym również uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 było Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” z siedzibą w Kielcach – dalej Stowarzyszenie, wyłonione w ramach przeprowadzonych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Usługa cateringowa świadczona było na rzecz dzieci, którym posiłki zostały przyznane decyzją Ośrodka lub którzy zgłosili taką potrzebę Dyrektorowi Szkoły, jak również uczniom, którym zakup posiłków finansowali rodzice.

W latach 2018 – 2019 stawki obiadów dla uczniów dożywianych, objętych wsparciem Ośrodka, zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Dyrektorem MGOPS w Busku-Zdroju, a Prezesem Zarządu Stowarzyszenia „Nadzieja Rodzinie” wynosiły odpowiednio:

- 4,50 zł w 2018 roku – na podstawie umowy nr 33/2017 z dnia 27.12.2017 r.
- 5,50 zł w 2019 roku – na podstawie umowy nr 3/2019 z dnia 08.01.2019 r.

Według zapisów w umowach wynagrodzenie obejmowało koszty transportu posiłków do miejsca wskazanego przez Zleceniodawcę (MGOPS) oraz koszty opakowań, w których posiłki były transportowane oraz zastawę, w której były podawane. Wymogiem stawianym przez Zamawiającego potencjalnym wykonawcom w świetle zapisów w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia było, aby proponowane przez wykonawców stawki za posiłki obejmowały sumaryczną cenę, obejmującą wszystkie koszty z uwzględnieniem wszystkich opłat i podatków oraz ewentualnych upustów i rabatów.

W tych samych wysokościach tj. 4,50 zł w 2018 r. i 5,50 zł w 2019 r. ustalono stawki za posiłki, których zakup finansowany był przez rodziców.

Stosownie do art. 106 ust. 1 Prawa oświatowego w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju uczniów, szkoła może zorganizować stołówkę. Z kolei przedszkole w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia dzieciom możliwość korzystania z posiłków, co wyrażono w art. 108 pkt 4 ustawy.

W świetle zapisów w obowiązującym Statucie Szkoły Dyrektor zapewnia uczniom możliwość oraz odpowiednie warunki do spożycia posiłku obiadowego w stołówce szkolnej. Szkoła prowadzi dożywianie w formie obiadów jednodaniowych dla dzieci tego potrzebujących. Uczniowie korzystają ze stołówki szkolnej za odpłatnością, którą ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę. Szkoła występuje do rady rodziców i innych instytucji i organizacji z prośbą o pokrycie w całości lub częściowo kosztów posiłków dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

Za zorganizowanie przez dyrektora szkoły (przedszkola) żywienia w ramach realizacji zadań publicznych, podlegającego przepisom art. 106 Prawa oświatowego, należy uznać zarówno zapewnienie spożycia posiłków w formie dań przygotowywanych w zorganizowanej w szkole kuchni, jak i w formie posiłków przygotowywanych poza szkołą (np. w kuchni innej szkoły działającej na terenie gminy lub dostarczanych przez przedsiębiorcę), których możliwość zakupu i spożycia na terenie szkoły zapewnia dyrektor. Przyjąć należy, że zapewnienie

spożycia tych posiłków w pomieszczeniach szkoły w sposób zorganizowany przez jednostkę i za odpłatnością świadczy o realizacji przez dyrektora zadania z art. 106 Prawa oświatowego. Dostarczanie posiłków w formie cateringu także służy niewątpliwie realizacji przez szkołę funkcji określonej w art. 106 ust. 1 lub obowiązku z art. 108 pkt 4 Prawa oświatowego. Jako jedyną różnicę w formie realizacji tych zadań należy wskazać okoliczność, iż posiłki przygotowywane są poza szkołą. W dalszym ciągu zapewnienie możliwości korzystania przez dzieci z tych posiłków służy jednak realizacji przez szkołę tego samego celu o charakterze publicznym. Zatem okoliczność przygotowania posiłku poza placówką w żadnym razie nie może zostać uznana za wyłączającą zorganizowania żywienia w formie cateringu spod reżimu przepisów art. 106 Prawa oświatowego.

Artykuł 106 ust. 4 Prawa oświatowego stanowiąc, że do pobieranych od uczniów opłat za żywienie w stołówce nie wlicza się „wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki” przesądza, że opłata wnoszona przez rodziców ma zapewnić wyłącznie koszt zakupu artykułów żywnościowych, z których został przyrządzony podawany uczniowi posiłek. Gmina ma zaś obowiązek sfinansowania z budżetu pozostałych kosztów związanych z przygotowaniem tego posiłku. Skoro ww. opłaty nie mogą finansować „kosztów utrzymania stołówki”, to tym bardziej nie mogą być przeznaczane na finansowanie jakichkolwiek innych celów – skoro nie można finansować kosztów stołówki (czyli w istocie innych kosztów przygotowania i wydania posiłków niż koszty zakupu artykułów żywnościowych stanowiących ich składniki), to tym bardziej innych celów nie wykazujących związku z zapewnieniem żywienia.

Koszty pośrednie prowadzenia stołówki, będącej integralnie jednostką organizacyjną szkoły, powinny być ponoszone przez szkołę, gdyż pracownicy stołówki są przez nią zatrudniani i ich płace wraz z tzw. pochodnymi pokrywane są z jej budżetu. To samo dotyczy bliżej nieokreślonych w ustawie "kosztów utrzymania stołówki", do których zapewne należy przede wszystkim koszt energii czy też zastawy stołowej. Zasady te pozostają niezmienione również w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego zorganizowała stołówkę w miejscu, w którym bezpośrednio nie są przygotowywane posiłki. Wówczas niedopuszczalne jest przerzucanie kosztów ich dowozu z kuchni do jadalni; tego rodzaju koszty obciążają bezwzględnie organ prowadzący.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Dyrektor Szkoły.

Wniosek pokontrolny:

Ustalić warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłki w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę stosownie do art. 106 ust. 3 i 4 Prawa oświatowego, mając jednocześnie na uwadze, że ustalona opłata za posiłki, pobierana od uczniów może obejmować wyłącznie koszty artykułów żywnościowych zużytych do przygotowania posiłków.

Przedstawiając powyższe Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację wyżej postawionego wniosku pokontrolnego oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Dyrektora zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój